

KŘEŠŤANSKÉ MODŘANY

2 / 2003

VELIKONOCE
2003

Jdu před vámi do Galileje ...

Kristovo zmrtyvýchvstání má jeden zajímavý rozměr: Ježíš nikdy nezůstal, ale vždycky nějak zmizel jejich zrakům a vybízel učedníky k víře, popřípadě je káral pro jejich nevěru.

Velikonoční události, které si v liturgii Svatého týdne zpřítomňujeme, nemají jako hlavní rozměr nějakou restituci toho, co bylo předtím, ani nepřinesly na tuto zem něco v pozemském smyslu trvalého a stoprocentně jistého. Ostatně křesťanství daleko spíše nežli o nějakém zabydlení se obsahuje zvěst o putování. Putujeme, a v tom putování občas něco jakoby ztratíme – to jsou ty slzy tohoto údolí – ale zároveň, máme-li oči otevřené a zrak posílený vírou v Krista vítězného, objevujeme věci nové, které jsme získali. A toto si máme uvědomit, když v evangeliu čteme, že vtom se jim otevřely oči a poznali Ho.

Nepovzbudivé informace o stavu současného světa přechasto evokují pokušení ke smýšlení typu ano, to mají lidé za to, že opustili Boha. A naše myšlení jde směrem k tomu, odsoudit. – Ne že by toto nebyla pravda. Analýzy je občas potřeba a vyhýbat se jí za každou cenu znamená bát se pravdy. Avšak hlavním úkolem Syna Božího nebylo svět odsoudit, ale aby svět byl skrze něho spasen.

Jít za Ježíšem do Galileje znamená nepřehlížet příležitosti, kdy každý na tom místě, kde se právě nacházíme, můžeme přispět k ozdravení lidstva, přivést každého, s kým se setkáváme, alespoň o krůček blíže k Božímu Synu. Pokud se to nezdařilo, nezastavovat se, ale jít dál, snažit se pokračovat. Vždyť ani zákon Boží není k tomu, abychom tu něčeho konkrétního dosáhli, ale abychom prostě tak jednali. To čini a budeš živ, říká Pán Ježíš.

S přáním požehnaných velikonočních svátků vám všem, kdo budete číst tyto řádky

žehná

otec Jan

Šedesátiny otce Wenera S.D.B.

V úterý 15. dubna se dožívá 60 let náš milý otec Werner, který již tři roky v této farnosti vypomáhá. Poděkujeme spolu s ním Pánu **mši svatou ve středu 16. dubna v 18 h.** Otec Werner výslovně žádá, abychom mu nedávali žádné hmotné dary. Tím milejší mu budou naše modlitby.

Bohoslužby ve Svatém týdnu

V pondělí, v úterý a ve středu Svatého týdne jsou v našem kostele mše svaté v obvyklém pořádku.

Na Zelený čtvrtek bude první mše svatá, určená rodinám s dětmi a těm, kdo nemohou večer, v **16:30**.

Druhá, hlavní mše, s přenášením Nejsvětější svátosti a adorací, začne v **18:00**.

Letos nebudeme konat obřad umývání nohou. Zástupce modřanské farnosti – ing. Fero Kapašný – se však účastní jako jeden z 12 mužů biskupské bohoslužby v pražské katedrále.

O Velkém pátku budou pobožnosti křížové cesty v **15:00** (pro dospělé) a v **16:30** (pro děti). Obřady začnou v **18:00**.

O Bílé sobotě se sejdem v **16:30** u Božího hrobu ke společné pobožnosti a modlitbě nešpor. **Obřady velikonoční vigilie započnou ve 20:30**, letos budou spojeny se křtem dospělého katechumena Marka Solmošiho.

Hod Boží velikonoční bude mít nedělní pořad bohoslužeb, rovněž tak Pondělí velikonoční. Na Boží Hod večer v 18 h bude mše svatá zpívaná latinská se sborem a orchestrem.

V úterý, ve středu a ve čtvrtek po Velikonocích bohoslužby nebudou.

Pauza ve výuce náboženství

Ve Svatém týdnu ani ve velikonočním oktávu se nebude konat výuka náboženství. Vzhledem k volným dnům začátkem května budeme pokračovat ve výuce až od středy 14. a čtvrtka 15. května.

Biřmování 27. 4. v 9:30

V neděli 27. 4. při mši svaté v 9:30 udělí svátost biřmování 26 kandidátům emeritní biskup Mons. ThDr. Jaroslav Škarvada. Zveme k hojně účasti všechny farníky.

Nastávající biřmovanci v rámci duchovní přípravy obdrželi formuláře přihlášky k biřmování. Nácvik obřadu bude v pátek 25. 4. po večerní mši svaté, zveme k němu i kmotry, je-li jim to možné.

Mariánská pouť Prahou

V sobotu 3. května se uskuteční mariánská pouť pražskými svatyněmi, které bychom se jako farnost mohli účastnit. Program začíná v 10 hodin mší svatou na Strahově, pokračuje se k soše Panny Marie z exilu, potom se půjde na Malou Stranu k Pražskému Jezulátku a Panně Marii pod řetězem. Končí se u Panny Marie před Týnem kolem 16. hodiny.

Pouť rodin do Jablonného

Jako loni i tento rok se chystáme k účasti na pouti rodin u sv. Zdislavy, a to v sobotu 24. května. Organizuje paní Pavla Bažantová, bližší informace budou včas sděleny.

Darujeme štěňátka!

Nejen TV Nova, tentokrát i KM nabízejí: V katolické rodině dostali neplánované nadělení: 5 štěňat se narodilo jejich bílé trpasličí foxteriérce Dášence. Tatíček neznámý. Rádi darují – odběr kolem 15. června, telefon 241 770 801.

Bez sbírek to nejde

Protože sbírky zvláště na charitativní účely už budou neoddelitelně patřit k činnosti církve, hledáme na pokyn otce biskupa Karla Herbsty farníka či farnici, která by se v modřanské farnosti stala takovou kontaktní osobou pro tříkrálovou sbírku 2004. Kdo by byl ochoten něco ze svého času pro tento účel obětovat, necht' se laskavě přihlásí u otce Jana.

Při bohoslužbách na Zelený čtvrtek vykonáme v kostele sbírku pro Svatou zemi. (Má se správně konat až na Velký pátek, ale velkopáteční obřady neposkytují vlastně prostor pro její zařazení.)

Dovolená na vodě

Pan Jiří Kopr nabídl zejména mladším farníkům zprostředkování týdenního vodáckého kursu pro prázdniny 2004 (letošek je už obsazen). Bylo by ideální, kdyby se našlo 22 zájemců, kteří by tak obsadili celý turnus. Letošní cena celého kursu pro tuto skupinu činila 16.500 Kč, v ní bylo zahrnuto zapůjčení lodí a pádel a jejich doprava po Ohři a zpět, zapůjčení plovacích vest pro neplavce a děti mladší 15 let, přepravu zavazadel mezi jednotlivými tábořišti a vedení skupiny vodáckými instruktory. V této ceně není zahrnuta strava ani ubytování.

Zájemci, pouvažujte a eventuálně se na další podrobnosti vyptejte přímo pana Jiřího Kopra, tel. 244 401 770.

CHVALME PÁNA ZPĚVEM A HUDBOU...

aneb něco o historii muzicírování
ve farnosti při chrámu Nanebevzetí Panny Marie v Modřanech

část 2: Jak se naši předkové uměli nejen s hudbou radovat, ale též o stánek Boží pečovat

Památným rokem pro modřanskou osadu byl rok 1754. V této souvislosti je třeba zmínit se o tom, že ves, která v průběhu staletí měnila různé vlastníky, zůstávala v období po třicetileté válce obcí rozdělenou mezi dvě panství – zbraslavské (při klášteře zbraslavském) a dolnobřežanské (arcibiskupské). Zbraslavským cisterciákem, vykonávajícím duchovní správu pro Modřany, jinak též nazývaným „administrátor zavltavský (trans Moldaviam)“, byl P. Jakub Niedrle. Jak píše první modřanský kronikář Josef Košťálek, za jeho působení byl v roce 1754 v Modřanech znovu „zřízen kostel“ (o čemž svědčí i nápis na zazděném kameni v oltáři) a obnovena zvonice, do té doby v rozvalinách. Byl zavěšen zvon P. Marie s obrazem Boží Rodičky na zeměkouli, pocházející z roku 1726 a pořízen nový velký zvon. Po dlouhé době se opět z tehdy ještě nezarostlého vršku nad kostelem nesl do kraje hlas modřanských zvonů...

Když v roce 1785 císař Josef II. zrušil zbraslavský klášter, z 39 „klášterníků“ zůstali jen dva. Jeden jako administrátor zbraslavské fary, druhým byl modřanský administrátor P. Štěpán Hlaváček. Ze zbraslavského kláštera byla do modřanského kostela přenesena některá posvátná roucha a obrazy. Zdejší duchovní nejprve bydlel v Komořanech. V zámku komořanském předtím v létě často pobýval zbraslavský opat a zámek měl i kapli s mramorovým oltářem. Po zrušení zbraslavského kláštera však byl oltářní obraz i mramorový kámen z Komořanského zámečku odstraněn. Pro duchovního správce byla později v Modřanech zřízena fara (v místech dnešní farské stodoly). Umístěna v ní byla také škola a zajisté se z ní často ozýval i zpěv malých žáčků. Po požáru obce v roce 1802, kdy bylo zničeno i farské stavení, se modřanský duchovní uchýlil opět do Komořan, nové fary vystavěné v roce 1809, se však již nedožil. Bohoslužby v té době byly asi provázány pouze lidovým zpěvem, neboť o provozování vokální sborové či sólové hudby se pisatel pamětí nezmiňuje.

Po dvou nástupcích P. Hlaváčka, kteří již opět bydleli v Modřanech, začal v roce 1814 pro modřanské vykonávat duchovní službu P. Jan Neudorf. Z jeho zápisků se dovídáme, že našel kostel i faru v žalostném stavu. Střecha na kostele děravá, opadaný strop, okna rozbitá, shnilé trámy. To však neodradilo pana faráře, milovníka pořádku, pustil prý se hned s chutí do oprav. A tak se opravovalo a opravovalo. Na závěr renovací byl nákladem místního kováře pořízen oltář a některá bohoslužebná roucha a pan farář se rozhodl, že své dílo ještě korunuje. A protože řada významných církevních slavností i událostí v obci byla tehdy provázána zpěvem slavnostních sborů v provedení pánů učitelů a za doprovodu hlučné hudby, hudbymilovný pan farář P. Jan Neudorf zakoupil nové bubny, které dosud v kostele nebyly. To proto, aby se „služby Boží slavněji konat mohly“. Nový hlučný nástroj byl financo-

ván částečně ze sbírky, kterou uspořádal P. Neudorf ve vsi, částečně jej však musel pan farář uhradit ze svého, neboť slíbený doplatek od obce nikdy neobdržel. Avšak s bubny přihodila se v roce 1817 další lapálie. Modřanská obec chtěla se asi pochlubit a vyslala na svěcení kostela na Pankráci procesí, provázené kostelními prapory, hudbou a již zmíněnými bubny. Podle modřanského kronikáře "bubny to novými, krásně se lesknoucími, jejichž hřmotný hlas vesele od skal vltavských se odrážel". (V té době však ještě nikdo z modřanských poutníků nemohl tušit, že přesně o devadesát let později nebude ticho vltavských břehů rušeno jen slavnostním bubnováním, ale že přímo vysehradskou skálou bude procházet silnice a později tady rachotit i tramvaj!) Tehdy, při zpáteční cestě z pankrácké pouti asi už patřičně "posilnění", způsobili neopatrní nosiči nejen poškození teletiny na bubnech, ale jeden buben velmi poničili, ba ani paliček "veselí" bubeníci zpět do Modřan nedonesli. K opravě bubnů se však po návratu nikdo nehlásil a "pan farář, chtěl-li, aby se mu bubnovalo, byl nucen dát spravit bubny sám a ze svého zaplatit".

Modřanský kronikář nám připomíná i jiné neslavné události: „Nikde v celém okolí nedělo se tolik krádeží, jako při kostele modřanském“. Při vloupání v roce 1829 zloději odnesli z kostela památný velký cínový svícen. Osadníci za něj sbírkou pořídili šest menších svícňů, ale i ty byly spolu s cínovou křtící mísou v roce 1838 ukradeny. V letech 1844 a 1845 zcizili zloději z kostela svíce a oloupili sošku Panny Marie. V roce 1850 došlo opět ke krádeži, tentokrát neslýchané, vždyť Modřany přišly o jásavý hlahol svého zvonu. V bouřlivé červnové noci byl z chatrně uzavřené zvonice ukraden zvon Panny Marie, pocházející z roku 1726 a „v Dolích“ patrně rozbit. Podle všeho pak byla zvonovina prodána v Pražském městě židovském. Pachatelé krádeže zůstali nepotrestáni. Konečně při krádeži v roce 1874 zmizely z kostela nejen roucha, ministrantské obleky, svíce, ale i obraz Panny Marie Pomocné. Tehdy asi nikomu moc do zpěvu nebylo!

Modřanští osadníci však dále o svůj stánek Boží obětavě pečovali, přes mnohé pohromy, které je v následujících letech postihly (střídání povodní, krupobití, sucha, požárů v obci, či strach z Prusáků ve válečném roce 1866). Již v roce 1854 pořídili ze sbírky novou cínovou křtiteľnici. V roce 1862 se dočkaly opravy varhany v kostele a byly „opatřeny pedálem prací varhaníka Karla Vocetky“. A kde byly opravené varhany, tam se určitě i muzicírovalo. Neznámý dobrodinec poté daroval našemu chrámu velký křucifix z Tyrol. V roce 1869 byl na místo modřanského faráře instalován P. Karel Böttcher, (*1825 v Plzni). O dva roky později přikročil k důkladné renovaci chrámu, a to nejen hlavního oltáře, ale následovala i oprava kazatelny, nově byly zřízeny dva postranní oltáře, před oltářem umístěno nové zábradlí a konečně v roce 1873 za přítomnosti celého obecního zastupitelstva byl posvěcen rozšířený kůr pro zpěváky, spočívající na třech obloucích. O tři roky později, když vichřice porazila kříž před kostelem, byl zřízen nový velký křucifix. A tak bychom mohli pokračovat ve výčtu ušlechtilých prací, které byly v interiéru kostela, ale i při úpravě okolí vykonány. Jedna událost je však připomínána obširnějším líčením.

Roku 1882 uspořádali „vážení občané a gruntovníci“, náměstek starostův pan František Vošahlík z Modřan a pan František Svoboda, starosta Hodkoviček „dům od domu“ sbírku na nový zvon, který měl nahradit onen odcizený v roce 1850. „Co drzá ruka svatokrádce před 32 lety zavinila, v tomto roce skvostně nahrazeno bylo obětavou péčí farníků“, je vepsáno v knize Paměti obce modřanské. Zvon o váze 328 kg byl ještě v dílně mistra Josefa Diepolda vysvěcen světicím biskupem Průchou a v den před slavností na ozdobeném voze z Prahy přivezen do Hodkoviček. Zvučná hudba doprovázela 10. září roku 1882 slavné vítání nového modřanského zvonu. U kaple v Hodkovičkách čekal na zvon sídelní kanovník vyšehradský, pan vikář František Kočí. Po promluvě a zpěvu slavnostních sborů předal zvon pod duchovní správu modřanského faráře, důstojného pána Karla Böttchera. Poté se průvod „tisíce lidu“ opět za zvuku slavnostních sborů, ale i veselé hudby ubíral od kaple sv. Bartoloměje v Hodkovičkách do Modřan. Na hranici obce prý byl zvon uvítán slavnou střelbou, u školy pak prošel průvod vystavenou ozdobenou bránou k nově opravené zvonici na vršku vedle modřanského kostela. To bylo jáso, když se zvon poprvé při evangeliu rozezněl a jeho hlas pak v harmonickém souzvuku obou zvonů znovu zval věřící duše k bohoslužbám.

20. srpna 1893 byly o poutní slavnosti v kostele vysvěceny nově instalované varhany, které zhotovil varhanář Josef Vánický z Třebechovic (za 1200 zlatých, jež obec ze sbírek a darů uhradila). Ani oslava 25. výročí působení všemi milované a váženého P. K. Böttchera se v modřanské farnosti neobešla bez hudebního doprovodu. V předvečer 22. 4. 1894 při zastavení přednesl pěvecký kroužek pánů učitelů důstojnému pánu a jubilantovi krásné sbory a hudba pak procházela celou obcí. Ve všech oknech zářily průsvitné nápisy, svědčící o oddanosti občanů zaslužilému duchovnímu otci... Následující den byla katechetou vinohradských škol P. Košnářem sloužena k oslavě jubilantové mše sv. Školní děti prý pěkně pělly uvítací sbory. Při mši sv. byla poté sborem učitelů a úředníků modřanského cukrovaru provedena za spoluúčinkování operního pěvce pana Dobše mše od profesora Josefa Kličky (1855-1937), přičemž skladatel sám doprovázel dílo na varhany. To, že se produkce na modřanském kůru účastnil tento významný varhanní virtuos, pedagog na varhanické škole, která později splynula s Pražskou konzervatoří a současně dirigent pražského Hlaholu, svědčí o důležitosti, která byla zřejmě celé oslavě přikládána. Mnozí přítomní tak měli možná poprvé možnost seznámit se s hudbou autora, navazujícího sice ve své rozsáhlé tvorbě na Smetanu a Dvořáka, současně však vnášejícího do české hudby nové, zejména v té době moderní francouzské směry.

Tak, jako se obec v té době skvěle starala o kostel, dbala odpovědně i na vzdělávání svých dětí. Původní jednotřídní škola, která byla od roku 1791 umístěna, jak výše zmíněno, na faře a byla po požáru v roce 1802 přestěhována, byla později postupně rozšířena na trojtřídní. Časem však prostory nedostačovaly, a tak bylo zejména zásluhou starostova náměstka Františka Vošahlíka a za podpory ředitele cukrovaru započato se stavbou nové budovy. A když 25.10.1885 byla nová škola se sedmi učebnami vysvěcena, neobešla se ani tato sláva bez hudebního doprovodu a sborového zpěvu. V době od 1.4.1867 do 15.7.1905 zastával v Modřanech místo řídícího učitele pan Ferdinand Vacek, který byl zároveň i ředitelem chrámového ků-

ru. Zavedl zde vokální zpěvy a za jeho působení byla provedena i některá větší díla duchovní hudby. Přesto při pravidelných bohoslužbách nebyl asi repertoár duchovní hudby nijak široký. V záznamech modřanského učitele pana Bohumila Kučery se v rodinné kronice dočteme, že v našem kostele bývala v té době jednu neděli „ranni“ – a druhou neděli „velká“ mše sv., při níž se však obvykle zpívala jenom mešní píseň, nejvýše snad „Zde v zkroušenosti padáme“! Tehdy sotva dvacetiletý kantor Kučera (učitelskou dráhu nastoupil v Modřanech ve školním roce 1896/97) z pohledu svého mládí hodnotí poněkud kriticky úroveň muzicírování na modřanském kůru: „Pokud hrával na varhany sám pan řídící, střídal (kromě postu, adventu a vánoc) pouze dvě písně, a to: „Maria, ó jméno“ a „V zkroušenosti srdce svého!“ Opravdu „zpívána“ (na kůru) bývala snad jenom o pouti!“ O vánocích se zpívaly hezké, staré koledy. O půlnoční: „Chvalme všichni společně Boha na výsosti“ a na Hod Boží: „Radujme se z Hodu vánočního!“ Podle Bohumila Kučery prý ale „větší péči věnoval kůru zeť pana řídícího, kolega Jihlavec, dobrý zpěvák a varhaník, který řídil také náš mužský sbor o pohřbech.“ (Pan učitel Jihlavec je mj. připomínán kronikářem Košťálkem v souvislosti s katastrofální povodní v září 1890, kdy s nasazením života zachránil z pudy již zatopeného statku vdovu paní Vošahlíkovou se šesti nedospělými dětmi.)

Za varhany ve zdejším kostele kromě pana řídícího a jeho zetě usedá i mladičká Bohumil Kučera (*15.12.1876 v Táboře, + 7.2.1944 v Modřanech). Jak vzpomíná, učil v té době 5. třídu hochů, a dalo mu hodně práce jako začátečníkovi, udržet kázeň mezi jedenáctiletými až čtrnáctiletými hochy. Přesto mu tato práce s dětmi přinášela radost a on ji zřejmě i v hudbě uměl předávat dál. Z jeho záznamů o školním působení se dále dovídáme, jak se pro modřanský kostel mnohdy rozmnožovaly noty. Citujme výňatek zápisu: „Ze svých prvních žáků vzpomínám aspoň některých, jsou to: Karel Anděl, hoch inteligentní a spolehlivý, opisoval mi doma noty, např. celé Roráty!...“ – Vida, kolik asi vynalézavosti a energie musel mladý pedagog vynaložit, aby uměl chlapce podchytit a zapálit je pro takovou činnost, jakou je celkem nezázivné opisování not? Patrně měli ale kluci mladého pana učitelského rádi a chtěli mu udělat radost. Některé z těchto krasopisných notových opisů na zažloutlém ručním papíře, ve starých hudebních klíčích, ale doposud dobře čitelné, byly při pořádání notového archivu modřanského chrámového sboru dnes „znovu objeveny“. Snad se i tyto skladby dočkají v budoucnu spartování, nového nastudování a budou někdy sborem při bohoslužbách provedeny?

(pokračování v příštím čísle KM)

PRAVIDELNÝ POŘAD BOHOSLUŽEB V MODŘANSKÉM KOSTELE

neděle	pondělí	úterý	středa	čtvrtek	pátek	sobota
8:00, 9:30, 18:00	18:00	8:00	18:00	8:00	18:00	8:00
Mše sv. v sobotu a poslední neděli v měsíci večer jsou slouženy v latinském jazyku.						

Poznámka: Zvláštní pořad bohoslužeb ve dnech 17. – 24. 4. 2003 je uveden na straně 2.

Svätost smíření:

Pravidelně přede mší sv., jindy na požádání

Úřední hodiny kněží na faře:

pondělí 9:00 – 12:00, středa 14:00 – 17:00, pátek 14:00 – 17:00

telefon na faru: **244 402 261**, soukromý byt P. W. Rösche tel. 241 761 070

osobní e-mail otce Jana: gerndt@centrum.cz

Farní knihovna:

Otevřena každou středu 15:00 – 17:00, první neděli v měsíci 9:00 - 9:30

Knihovnice: paní Jaroslava Marounková

Farní charita:

Každý čtvrtek 16:00 – 17:00 v ul. Zátíšská (krajní garáž pod býv. samoobsluhou); možnost přinést nebo vybrat starší čisté šatstvo pro potřebné.

Ředitelka farní charity MUDr. Eva Philippová,

kontakt pí Anna Rázková, tel. 241 772 535

Modřanský chrámový sbor:

Zkoušky obvykle ve středu od 18:30; účinkování o větších svátcích nebo poslední neděli v měsíci večer;

Sbormistr Roman Z. Novák, tel. 602 665 517

Internetová adresa farnosti:

www.modranska.farnost.cz